

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamerder Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2013-0000114916

Datum 10 september 2013
Betreft Kamervragen van de leden Kerstens en Hamer en de leden Heerma en Van
Hijum inzake het terughalen van productie uit het buitenland naar
Nederland ("reshoring")

Bijlagen
1: Kamerstukken II, 2012-
2013, nr. 29 544, nr. 455
Motie Heerma/Hamer

Hierbij zenden wij u, mede namens de minister van Economische Zaken, de antwoorden op de Kamervragen van de leden Kerstens en Hamer (beiden PvdA) en de leden Heerma en Van Hijum (beiden CDA) over het terughalen van productiewerk door bedrijven naar Nederland ("reshoring"). In deze antwoorden zal eveneens worden ingegaan op de motie van de leden Heerma en Hamer. Deze motie is bijgevoegd als bijlage bij deze brief.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

Jetta Klijnsma

2013Z15601

Vragen van de leden Kerstens en Hamer (beiden PvdA) aan de minister en staatssecretaris van sociale zaken en werkgelegenheid over het stimuleren van "reshoring" en de mogelijkheden daarbij in het kader van de Participatiewet (ingezonden 6 augustus 2013)

Datum

Onze referentie
2013-0000114916

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van het artikel 'Steeds meer bedrijven halen hun productie terug uit lagelonenlanden' in Het Financieele Dagblad van 5 augustus?

Antwoord 1

Ja, daar heb ik kennis van genomen.

Vraag 2

Bent u het eens met de in het bedoelde artikel, in navolging van wat ook de PvdA-fractie eerder heeft gesteld, gedane bewering dat "reshoring" (het terughalen van werkzaamheden naar Nederland) kansen biedt in het kader van de door het kabinet aangekondigde Participatiewet in die zin dat het (vaak) om werkzaamheden gaat die geschikt zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Bij "offshoring" besteden bedrijven vaak eenvoudige activiteiten uit aan het buitenland, vanwege de lagere loonkosten daar. Omgekeerd betekent dat, dat door "reshoring" er in Nederland meer banen komen voor laaggeschoold werk. Ik ben het er dus zeker mee eens dat "reshoring" kansen biedt in het kader van de door het kabinet aangekondigde Participatiewet.

Het kabinet beoogt met de Participatiewet zoveel mogelijk burgers te laten participeren, bij voorkeur via een reguliere baan. In het bijzonder is het beleid erop gericht om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en een arbeidsbeperking volwaardig mee te laten doen in de maatschappij. Deze mensen zijn vaker aangewezen op laaggeschoolde arbeid.

Er is recent een aantal aansprekende voorbeelden in de media verschenen, waarbij mensen uit de Sociale Werkvoorziening worden ingezet voor productiewerk dat voorheen nog in het buitenland werd gedaan. Zoals het Rotterdams metaalbedrijf Ferro-Fix dat de productie van ondergrondse afvalcontainers uit Polen terughaalde naar Nederland. Dit werk wordt nu gedaan door ruim honderd mensen uit de Sociale Werkvoorziening. Het Tilburgse bedrijf Capi wil de productie van tuinsierpotten binnenkort terughalen uit China. Het afvalbedrijf Sort, ook uit Tilburg, heeft zijn Poolse werknemers vervangen door mensen uit de Sociale Werkvoorziening.

Vraag 3

Indien u de hierboven onder 2. gestelde vraag positief beantwoordt, bent u dan bereid in het kader van dan wel tegen de achtergrond van de Participatiewet aandacht te besteden aan "reshoring" c.q. maatregelen te overwegen die het terughalen van werkzaamheden (met name ook ten gunste van mensen op wie de Participatiewet van toepassing is) te stimuleren? Zo ja, aan welke maatregelen denkt u dan?

Antwoord 3

De Participatiewet en "reshoring" versterken elkaar. De Participatiewet maakt het aantrekkelijk om productie in Nederland te laten plaatsvinden, door de loonkosten voor laaggeschoolde arbeid te verlagen. Hiertoe krijgen gemeenten met de Participatiewet instrumenten in handen om de arbeidsparticipatie van deze groep te bevorderen. De werkgever ontvangt een loonkostensubsidie om het verschil tussen de loonwaarde van de werknemer en het WML te compenseren. De werkgever betaalt het gewone loon (WML of het loon dat overeenkomstig de cao geldt). Andersom leidt "reshoring" tot betere kansen voor mensen die onder de Participatiewet vallen.

Datum

Onze referentie
2013-0000114916

In het Sociaal Akkoord hebben werkgevers in de marktsector zich garant gesteld voor op termijn 100.000 extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking. De overheid zal garant staan voor 25.000 extra banen voor deze doelgroep. "Reshoring" kan eraan bijdragen om deze extra banen te genereren.

De genoemde voorbeelden van "reshoring" tonen aan dat juist gemeentes dit soort initiatieven goed kunnen ondersteunen. Het is bemoedigend dat dergelijke bedrijven ervoor kiezen om hun productie in Nederland te laten uitvoeren door mensen met een arbeidsbeperking. Bij de implementatie van de participatiewet gaat de Staatssecretaris van Sociale Zaken expliciet uitdragen welke kansen "reshoring" biedt voor het creëren van werkgelegenheid, met name voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Ook voordat de Participatiewet in werking is getreden zijn er voor bedrijven al mogelijkheden om loonkosten te reduceren voor laaggeschoolde arbeid. Naast het maatwerk in de Wsw uit de voorbeelden, biedt de Regeling Cofinanciering Sectorplannen mogelijkheden tot loonkostensubsidie van het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor meer informatie hierover verwijs ik naar de antwoorden op Kamervragen van het CDA verderop in deze brief.

Natuurlijk is het zo dat de afweging van ondernemers om hun productie al dan niet in Nederland plaats te laten vinden, niet alleen afhankelijk is van de hoogte van loonkosten, maar van het vestigingsklimaat in het algemeen. Het kabinet wil zorg dragen voor een vestigingsklimaat dat kwalitatief tot de beste ter wereld behoort. Er wordt hard gewerkt aan het verbeteren van verschillende aspecten van het vestigingsklimaat, zoals de kwaliteit van de infrastructuur, de duurzame inzetbaarheid van de beroepsbevolking, het onderwijsniveau, het functioneren van de arbeidsmarkt en de kwaliteit van leven.

De totale afweging van kosten en baten van de vestigingslocatie kan worden berekend aan de hand van een 'total cost of ownership' model. Voor meer informatie hierover verwijs ik naar de antwoorden op de Kamervragen van het CDA verderop in deze brief.

2013Z15600

Vragen van de leden Heerma en Van Hijum (beiden CDA) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het terughalen van productie uit lagelonenlanden door Nederlandse bedrijven (reshoring) (ingezonden 6 augustus 2013)

Datum

Onze referentie
2013-0000114916

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht 'Steeds meer bedrijven halen hun productie terug uit lagelonenlanden'?

Antwoord 1

Ja, daar heb ik kennis van genomen.

Vraag 2

Onderkent u de trend dat steeds meer bedrijven productie terug halen uit lagelonenlanden? Op welke wijze bent u voornemens om in te spelen op deze trend van reshoring?

Vraag 3

Deelt u de mening dat door het stimuleren van reshoring structureel banen kunnen worden gecreëerd? Op welke wijze bent u voornemens om de 600 miljoen euro voor sectorplannen in te zetten om het terughalen van productie uit lagelonenlanden te stimuleren? Bent u bereid om hiertoe in overleg te treden met brancheorganisaties en samen een offensief te ontwikkelen?

Antwoord 2 en 3

Hoewel sommige bedrijven productie terughalen naar Nederland, is het nu nog te vroeg om te spreken over een trend. Uiteraard wordt door het kabinet gevolgd of "reshoring" zich op grotere schaal gaat voordoen.

Wanneer bedrijven besluiten om activiteiten terug te halen naar Nederland, wordt dit door het kabinet toegejuicht. Het kan verschillende voordelen opleveren buiten de directe werkgelegenheidscreatie, waaronder werk voor aanverwante dienstverleners en toeleveranciers. Daarom maakt het kabinet zich hard voor een vestigingsklimaat dat tot een van de aantrekkelijkste ter wereld behoort met een goed functionerende arbeidsmarkt en gezonde werknemers met een hoge arbeidsproductiviteit. Daarmee proberen we ondernemers te overtuigen dat in Nederland goed zaken te doen valt.

Het staat bedrijven vrij om in samenwerking met een werknemersvertegenwoordiging een sectorplan in te dienen. Plannen kunnen rekenen op steun vanuit de overheid wanneer ze passen binnen het kader van de Regeling Cofinanciering Sectorplannen, die op 14 augustus is gepubliceerd in de Staatscourant. Aanvragen kan per 1 oktober 2013. Wanneer een bedrijf besluit om additionele werkgelegenheid via "reshoring" te creëren in Nederland en daarbij arbeidsmarktknelpunten ervaart, kan het bedrijf in samenwerking met sociale partners een plan indienen om die arbeidsmarktknelpunten op te lossen.

De NFIA onderzoekt op dit moment de mogelijkheden om, vanuit hun netwerk van Nederlandse vestigingen van buitenlandse bedrijven, bedrijven proactief te benaderen, om te bezien hoe zij gebruik kunnen maken van de Regeling Cofinanciering Sectorplannen. Daarmee kan "reshoring" worden aangemoedigd en "offshoring" worden tegengegaan.

Vraag 4

Klopt het dat in opdracht van de gemeente Tilburg een 'total costs of ownership' - model wordt ontwikkeld? Hoe bent u voornemens dit initiatief te betrekken bij de uitvoering van de motie Heerma Hamer over reshoring?

Datum

Antwoord 4

Bedrijven maken hun vestigingsplaatsbeslissing niet louter op basis van de hoogte van de loonkosten in een land, maar kijken ook naar de indirecte en verborgen kosten, zoals transportkosten, nalevingskosten, de wisselkoers, economische stabiliteit, arbeidsomstandigheden en de mate van arbeidsrust. Dit is de essentie van het begrip "total costs of ownership" en past bij de filosofie van het kabinet om te zorgen voor een vestigingsklimaat dat kwalitatief tot de beste ter wereld behoort.

Onze referentie
2013-0000114916

Door het kabinet wordt met veel interesse gekeken naar het initiatief van de gemeente Tilburg om samen met de Universiteit van Tilburg (UvT) een "total costs of ownership"-model te ontwikkelen voor hun regio. Deze zomer is hierover in de Tilburgse gemeenteraad door PvdA en SP een motie ingediend, die door het college van B&W is aangenomen. Voor de verdere uitwerking en implementatie zullen de UvT en de gemeente Tilburg zich laten inspireren door "The Reshoring Initiative" in de VS, waar een "total costs of ownership"-model al online door ondernemers te raadplegen is: zie www.reshorennow.org. Het kabinet zal op basis van de ontwikkelingen in Tilburg bezien of het mogelijk en wenselijk is om ook op landelijk niveau een "total costs of ownership"-model te ontwikkelen.

Hoewel ondernemers zelf beslissen waar ze hun productie laten plaatsvinden, is het een taak van de overheid om *informatie* voor ondernemers op een zo efficiënt en effectief mogelijke wijze te ontsluiten. Zo kunnen bedrijven altijd terecht voor advies over investeringen in Nederland of plannen om bedrijfsactiviteit terug te halen naar Nederland bij het Agentschap NL (www.antwoordvoorbedrijven.nl). Ook kan de NFIA in voorkomende gevallen een actieve rol hierin spelen.

Bijlage 1. Motie Heerma/Hamer over het inzichtelijk maken van de "total costs of ownership" (Kamerstukken II, 2012-2013, nr. 29 544, nr. 455)

Datum

De Kamer,

Onze referentie
2013-0000114916

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de economische crisis voortduurt en de werkloosheid steeds verder oploopt;

van mening dat het voor onze economie en werkgelegenheid kansen biedt als bedrijven hun productie in Nederland houden (het voorkomen van offshoring) en productie uit andere landen terughalen (reshoring);

overwegende dat in andere landen al successen worden geboekt als het gaat om het voorkomen van offshoring en het inzetten op reshoring;

verzoekt de regering om actief beleid te ontwikkelen op dit terrein en de "total cost of ownership" inzichtelijker te maken,

en gaat over tot de orde van de dag.